

Отримано: 29 травня 2025 р.

Прорецензовано: 10 липня 2025 р.

Прийнято до друку: 5 серпня 2025 р.

email: ianina.tagiltseva@pdau.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4005-0227>

email: viktoriya.lyulka@pdau.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4581-6583>

email: maryna.nazarenko@pdau.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3537-1149>DOI: [http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26\(94\)-85-89](http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-26(94)-85-89)

Тагільцева Я. М., Люлька В. М., Назаренко М. М. Формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою у здобувачів вищої освіти. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 26(94). С. 85–89.

УДК: 378.147:811.111'243

Тагільцева Яніна Михайлівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет
Люлька Вікторія Миколаївна,
кандидат філологічних наук, доцент,
Полтавський державний аграрний університет
Назаренко Марина Миколаївна,
старший викладач,
Полтавський державний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАУКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена вивченню особливостей формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою у студентів закладів вищої освіти. Підкреслено актуальність досліджуваної проблеми в умовах сучасної інтеграції української освіти до міжнародного освітнього та наукового співробітництва. Здійснено огляд останніх праць українських і закордонних науковців, що є дотичними до питань дослідження. Окреслено теоретичні засади науково-професійної комунікації. Розкрито значення англійської мови як інструменту науково-професійної діяльності. Розглянуто актуальні методичні підходи до формування навичок досліджуваної категорії взаємодії. Комунікативний підхід визначено провідним у концепції сучасного мовного навчання. Встановлено, що реалізація цього підходу передбачає використання автентичних матеріалів, інтерактивних інструментів, а також моделювання професійних ситуацій. Ефективним засобом формування навичок науково-професійної комунікації визначено предметно-мовне інтегроване навчання, під час якого відбувається одночасне формування як мовної, так і фахової компетентності. Підкреслено актуальність проєктної методики, що дозволяє інтегрувати фахові знання з іншомовною практикою шляхом виконання студентами комунікативно спрямованих міждисциплінарних проєктів, орієнтованих на розв'язання науково-професійних завдань. Наголошено на ефективності кейс-методу, який передбачає вирішення реалістичних проблемних ситуацій англійською мовою, що моделюють типові завдання в академічному або професійному середовищі. Розглянуто практичні аспекти реалізації концепції формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою, серед яких зазначено цифрові джерела (онлайн-платформи, навчальні ресурси). Окреслено подальші перспективи вивчення досліджуваної проблематики, а саме: емпіричне дослідження в межах конкретного методичного підходу щодо формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою у здобувачів вищої освіти.

Ключові слова: науково-професійна комунікація, навички, методичний підхід, компетентність.

Yanina Tahiltseva,
PhD in Philology, Associate Professor,
Poltava State Agrarian University
Viktoriia Liulka,
PhD in Philology, Associate Professor
Poltava State Agrarian University
Maryna Nazarenko,
senior teacher,
Poltava State Agrarian University

FORMING SCIENTIFIC AND PROFESSIONAL COMMUNICATION SKILLS IN ENGLISH FOR HIGHER EDUCATION STUDENTS

The article focuses on the study of the peculiarities of forming scientific and professional communication skills in English for students of higher education institutions. The relevance of the problem under study is emphasised in the modern integration of Ukrainian education into international educational and scientific cooperation. A review of the latest works of Ukrainian and foreign scholars related to the research issues is carried out. The theoretical foundations of scientific and professional communication are outlined. The importance of English as an instrument of scientific and professional activity is stressed. Modern methodological approaches to forming skills in the studied category of interaction are considered. The communicative approach is identified as the leading one in modern language teaching. It is found that implementing this approach involves using authentic materials and interactive tools, as well as modelling professional situations. Subject and language-integrated teaching is considered an effective means of forming scientific and professional communication skills, as both linguistic and professional competence are formed simultaneously. The project methodology's relevance is emphasised, allowing students to integrate professional knowledge with foreign language practice by carrying out interdisciplinary communication projects aimed at solving scientific and professional problems. The effectiveness of the case method, which involves solving realistic problem situations in English

that model typical tasks in an academic or professional environment, is emphasised. The practical aspects of developing scientific and professional communication skills in English are considered, including digital sources (online platforms, educational resources). Further prospects for the research of the problem are outlined, namely, an empirical study within the framework for a specific methodological approach to developing scientific and professional communication skills in English for higher education students.

Keywords: *scientific and professional communication, skills, methodological approach, competence.*

У сучасних умовах глобалізації та інтеграції до європейського освітнього і наукового простору англійська мова відіграє ключову роль як інструмент академічної та професійної взаємодії. Науково-професійна комунікація передбачає не лише здатність спілкуватися, а й уміння створювати, розуміти та інтерпретувати наукові тексти, володіти навичками фахового усного і письмового мовлення у межах спеціальності. У зв'язку з цим особливою **актуальністю** набуває питання формування навичок науково-професійного мовлення англійською мовою у студентів закладів вищої освіти, що відповідає сучасним запитам вищої освіти, сприяє розвитку іншомовної академічної компетентності майбутніх фахівців і забезпечує їхню професійну мобільність в умовах міжнародного наукового співробітництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що зазначена проблема не набула широкого вивчення як в українському, так і закордонному науковому колі. О. О. Хникіна, А. А. Семенюк, Г. В. Тригуб досліджують поняття «наукова комунікація», визначають її види і компоненти та розглядають шляхи здобуття знань та умінь у процесі вивчення здобувачів магістерського рівня вищої освіти немовних спеціальностей основ наукової комунікації іноземною мовою. М. В. Сотер висвітлює основні напрями оволодіння іноземною мовою майбутніми інженерами у контексті фахової комунікації. Питання професійного спілкування також в центрі наукового інтересу О. Хроленко та О. Русавської. Дослідниці підкреслюють актуальність володіння англійською мовою для працівників судноплавства. О. Ю. Зотова-Садило вивчає шляхи формування професійного спілкування іноземною мовою майбутніх фахівців у сфері права, розглядаючи «можливість інтегрування філософських, психологічних і педагогічних теорій у практику викладання іноземної мови професійного спрямування» (Зотова-Садило, 2021: 62). О. Мандюк і Н. Школяр окреслюють професійно-орієнтовані методи навчання іноземної мови для студентів-політологів, підкреслюючи важливість володіння іншомовною компетентністю для їхньої професійної діяльності. Marie Serena McConell висвітлює методики і стратегії для формування комунікативних навичок майбутніх біологів. Ingrid Cibiková, Božena Petrášová Soňa Pavlíková зосереджуються на техніках навчання і вивчення фахової термінології різних галузей іноземною мовою. Як бачимо, у фокусі сучасних досліджень – професійно орієнтовані методи навчання іноземної мови. **Метою** нашої наукової розвідки є вивчити особливості формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою у студентів закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Науково-професійна комунікація іноземною мовою – це специфічний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на відтворення фахової інформації в усній та письмовій формі, що здійснюється з урахуванням стилістичних, термінологічних і жанрових особливостей відповідної галузі. Така комунікація охоплює академічне мовлення (лекції, доповіді, дискусії), письмове оформлення наукових праць (статті, реферати, анотації), а також професійні діалоги в межах спеціалізації (інтерв'ю, презентації, переговори).

Англійська мова є лінгва франка сучасної науки, оскільки більшість наукових праць у світі публікують саме англійською. Тому знання цієї мови відкриває студентам доступ до актуальної наукової інформації, участі в міжнародних проєктах, програмах обміну, конференціях, академічній мобільності тощо. Для ефективного функціонування в академічному середовищі студент повинен володіти професійно-науковою лексикою, навичками структурування наукових текстів, аргументації та вмінням логічно представити інформацію англійською мовою.

Процес формування навичок науково-професійного спілкування передбачає використання низки методичних підходів.

Комунікативний підхід як провідна концепція сучасного мовного навчання передбачає орієнтацію на розвиток здатності ефективно використовувати мову в реальних ситуаціях спілкування, включаючи академічні та професійні контексти. У межах формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою цей підхід передбачає акцент не лише на засвоєнні граматичних структур чи лексичного матеріалу, а передусім – на розвитку здатності здобувача освіти вирішувати комунікативні завдання у межах своєї майбутньої професійної діяльності.

Сутність комунікативного підходу полягає у створенні навчального середовища, максимально наближеного до реальних умов наукового та професійного спілкування. Це передбачає використання автентичних матеріалів (наукових статей, тез доповідей, листування між дослідниками, презентацій результатів досліджень), моделювання професійно орієнтованих ситуацій (конференцій, семінарів, обговорень проєктів), а також широке застосування інтерактивних методів навчання (дискусій, дебатів, рольових ігор, проблемного навчання тощо), що, згідно з опитуванням магістрантів, є «найефективнішими методами у формуванні наукової компетентності англійською мовою» (Хникіна, Семенюк, Тригуб, 2024: 175).

У межах комунікативного підходу важливою є орієнтація на розвиток іншомовної комунікативної компетентності, яка, згідно з моделлю мовної політики Ради Європи, охоплює лінгвістичну, соціолінгвістичну та прагматичну складові. Формування науково-професійної комунікації передбачає розширення цієї моделі за рахунок додавання академічної та фахової компетентності, що дозволяє здобувачам освіти ефективно функціонувати у міжнародному науковому просторі.

Ключовим у застосуванні комунікативного підходу є також принцип особистісної спрямованості навчання, що полягає у врахуванні індивідуальних потреб і професійних інтересів студентів, а також принцип інтеркультурності, який дозволяє формувати здатність до ефективної взаємодії у багатокультурному академічному середовищі.

Таким чином, комунікативний підхід у формуванні навичок науково-професійної комунікації англійською мовою сприяє не лише засвоєнню мовного матеріалу, а й розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей, уміння аргументовано висловлювати позицію, брати участь у науковій дискусії та репрезентувати результати власної наукової діяльності на міжнародному рівні.

У сучасній парадигмі іншомовної освіти ключове місце посідає предметно-мовне інтегроване навчання (CLIL – Content and Language Integrated Learning), яке передбачає одночасне формування як мовної, так і фахової компетентності. Його застосування у процесі формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою у студентів закладів вищої освіти забезпечує функціональну інтеграцію мовної та фахової підготовки.

Згідно з CLIL відбувається викладання академічного чи професійного контенту іноземною мовою (зокрема, англійською) з одночасним розвитком мовленнєвих навичок. Основна мета полягає не лише в оволодінні спеціалізованими знаннями, але й у формуванні вміння оперувати цими знаннями засобами іноземної мови в усній та письмовій формі, що є критично важливим для майбутньої професійної реалізації студентів у міжнародному академічному просторі.

Застосування CLIL в освітньому процесі створює умови для автентичної іншомовної взаємодії в контексті фахової тематики. Наприклад, проведення наукових дискусій, презентацій дослідницьких проєктів або підготовка реферативних та аналітичних матеріалів англійською мовою сприяє не лише удосконаленню мовної компетентності, а й формуванню академічного стилю мислення.

Крім того CLIL сприяє глибшому засвоєнню як мовного, так і професійного контенту завдяки когнітивній синергії, коли мова виступає не об'єктом, а інструментом пізнання. Це відповідає сучасним принципам інтегративної освіти, що орієнтована на підготовку конкурентоспроможних фахівців у глобалізованому світі.

Ефективність предметно-мовного інтегрованого підходу підтверджують як українські (Щербакова О. Л., Нікіфорчук С. С., 2018), так і закордонні дослідження (Mehisto P., Marsh D. & Frigols M. J., 2008), які зазначають його позитивний вплив на мотивацію студентів, їхнє вміння застосовувати мову в реальному фаховому контексті та загальну академічну успішність.

Таким чином, CLIL не лише збагачує традиційний підхід до навчання іноземної мови, а й виступає ефективним засобом формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою, що є особливо актуальним в умовах міжнародної інтеграції системи вищої освіти.

Проектна методика (Project-Based Learning, PBL) – це сучасний дидактичний підхід, що ґрунтується на принципах активного, самостійного та дослідницького навчання. У контексті формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою ця техніка дозволяє інтегрувати фахові знання з іншомовною практикою шляхом виконання студентами комунікативно значущих, міждисциплінарних проєктів, орієнтованих на розв'язання реальних або змодельованих академічно-професійних завдань.

Сутність проєктної методики полягає в організації навчального процесу навколо комплексного завдання, виконання якого потребує від студентів:

- пошуку, аналізу та узагальнення фахової інформації;
- комунікації англійською мовою в академічному або професійному контексті;
- представлення результатів роботи у письмовій або усній формі (наукові презентації, есе, доповіді, постери тощо);
- спільного вирішення проблем у групі, що моделює командну науково-дослідницьку або професійну діяльність.

Однією з ключових переваг методу проєктів є його автентичність: проєктні завдання максимально наближені до реальних ситуацій, з якими студенти можуть стикатися у професійній діяльності. Це забезпечує перехід від навчального до професійного дискурсу англійською мовою, що є важливим етапом у формуванні науково-професійної комунікативної компетентності.

Проектна діяльність сприяє розвитку таких навичок, як:

- академічне письмо англійською мовою (реферати, анотації, статті тощо);
- публічний виступ з презентацією наукових результатів;
- участь у дебатах, дискусіях, круглих столах;
- міжкультурна взаємодія в команді.

Також ця методика відповідає принципам студентоцентрованого навчання, оскільки передбачає активну участь здобувачів у всіх етапах виконання проєкту – від визначення мети до оцінювання досягнень.

Результати досліджень (Stoller F., 2006; Thomas C. A., 2022; Годованець Н. І., 2014) свідчать, що впровадження проєктної методики у вивчення англійської мови сприяє підвищенню мотивації студентів, формуванню навичок академічної комунікації, розвитку критичного мислення та інтеграції мови у фаховий контекст. Як влучно зауважують Хроленко О. та Русавська О. метод проєктів «дозволяє... інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками, а також розвивати здатність до командної роботи в міжнародному середовищі» (Хроленко, Русавська, 2024: 299).

Таким чином, проєктна методика є ефективним інструментом розвитку науково-професійної комунікативної компетентності студентів у межах іншомовної освіти у закладі вищої освіти, забезпечуючи функціональність, міждисциплінарність і професійну релевантність мовленнєвої діяльності.

Одним з інструментів, що сприяють розвитку професійно-наукової комунікації студентів є кейс-метод (Case Method), який ґрунтується на аналізі конкретних ситуацій (кейсів), наближених до реального професійного або академічного контексту.

Сутність кейс-методу полягає в тому, що студенти залучаються до вирішення реалістичних проблемних ситуацій англійською мовою, які моделюють типові завдання в академічному або професійному середовищі. У процесі опрацювання кейсу вони мають змогу:

- застосовувати фахові знання у комунікативній ситуації;
- використовувати академічне та професійне мовлення англійською;
- формулювати аргументовану позицію та брати участь в англійськомовному обговоренні;
- приймати рішення у колективному форматі (іноді в умовах симульованих міждисциплінарних команд).

Цей метод передбачає не лише розвиток мовної компетентності, а й поглиблення когнітивних навичок, зокрема аналітичного мислення, вирішення проблем, роботи з джерелами, презентації рішень тощо. Завдяки практичній спрямованості кейс-метод активізує студентів до інтенсивного усного та письмового іншомовного спілкування, орієнтованого на досягнення результату.

Кейс-метод як інструмент формування навичок науково-професійної комунікації ефективно поєднує лінгвістичний та професійний компоненти навчання. Зміст кейсів охоплює:

- аналіз наукових статей або ситуацій з наукової практики;
- вирішення фахових дилем;

• дослідження проблем у сфері спеціальності (наприклад, в агрономії, техніці, економіці тощо) з подальшим представленням рішень англійською мовою.

Кейс-метод, з одного боку, моделює умови англійської академічної взаємодії, з іншого – створює умови для глибокого занурення у фаховий контекст, що відповідає вимогам підготовки здобувачів вищої освіти до міжнародної наукової комунікації.

Дослідження (Herreid C. F., 2011; Давиденко В. Ю., 2022; Ковальчук В., 2023) свідчать, що використання кейс-методу в навчанні англійської мови сприяє підвищенню мотивації, розвитку креативності, вдосконаленню навичок міжособистісної взаємодії та формуванню здатності ефективно спілкуватися у складному професійному середовищі. Згідно з Хроленко О. та Русавської О., ця техніка «сприяє розвитку критичного мислення та здатності швидко ухвалювати рішення в екстремальних умовах» (Хроленко, Русавська, 2024: 299).

Таким чином, кейс-метод є потужним дидактичним засобом, який поєднує інтерактивність, когнітивну складність і комунікативну активність, що робить його надзвичайно продуктивним у формуванні навичок науково-професійної англійської комунікації у студентів.

У контексті цифровізації освітнього процесу значущим інструментом формування навичок науково-професійної комунікації англійською мовою виступають онлайн-платформи – інтерактивні електронні ресурси, що забезпечують доступ до навчального контенту, комунікації, колаборації та оцінювання у дистанційному або змішаному форматі. Вони дозволяють реалізовувати навчання за принципами мобільності, гнучкості та індивідуалізації, що особливо актуально у сфері вищої освіти.

Онлайн-платформи (Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Canvas та ін.), а також навчальні ресурси (Coursera, EdX, FutureLearn, Khan Academy, TED-Ed, BBC Learning English, Grammarly, Academic English UK тощо) надають широкі можливості для розвитку різних аспектів науково-професійного мовлення, зокрема:

- академічного письма (есе, анотації, тези, наукові статті);
- презентаційної діяльності (запис відеодоповідей, виступи в Zoom/Webex);
- участі у форумах, дискусіях, симуляціях конференцій;
- доступу до автентичних наукових джерел, статей, подкастів тощо.

Онлайн-середовище сприяє активному зануренню у науково-професійний англійський дискурс, забезпечуючи умови для синхронної та асинхронної комунікації, колективної роботи, рецензування наукових текстів і виконання міждисциплінарних проєктів. Крім того цифрові інструменти інтегруються з такими підходами як CLIL, проєктна методика, кейс-метод, посилюючи їхню ефективність у дистанційному форматі.

Перевагами використання онлайн-платформ у формуванні науково-професійної англійської комунікації є:

- доступ до сучасного автентичного контенту англійською мовою;
- можливість інтерактивного зворотного зв'язку;
- гнучкість у навчанні, що дозволяє адаптувати темп і траєкторію здобуття знань до індивідуальних потреб студента;
- розвиток цифрової та медіа-компетентності, яка є складовою академічної та професійної діяльності у глобальному контексті.

Наукові джерела (Hampel R. & Stickler U., 2015; Kukulska-Hulme, 2020) наголошують, що інтеграція онлайн-платформ в освітній процес сприяє підвищенню мотивації студентів, розширенню можливостей міжкультурного обміну та забезпеченню академічної мобільності.

Таким чином, онлайн-платформи виступають не лише технічним засобом організації навчання, а й повноцінним освітнім середовищем, що активно формує навички науково-професійної комунікації англійською мовою та відповідає вимогам сучасної вищої освіти в умовах глобалізації.

Висновки. Формування навичок англійської науково-професійної комунікації є необхідною складовою підготовки студентів закладів вищої освіти. Така підготовка має ґрунтуватися на інтеграції мовної, фахової та міжкультурної компетентностей. Успішна реалізація цієї мети можлива за умови впровадження сучасних методичних підходів, серед яких ми виділили комунікативний, проєктний, ситуативний як найбільш ефективні. Не менш важливим є активне використання цифрових ресурсів та практичне залучення студентів до науково-професійної діяльності англійською мовою, що відповідає сучасним стандартам вищої освіти та інтересам і потребам здобувачів. У подальшій перспективі вбачаємо доцільним здійснити емпіричне дослідження в межах конкретного методичного підходу щодо формування навичок англійської науково-професійної комунікації у здобувачів вищої освіти.

Література:

1. Зотова-Садило О. Ю. Соціально-педагогічні аспекти підготовки майбутніх фахівців правничої сфери до професійного спілкування іноземною мовою *Pedagogical Sciences: Theory and Practice*. No 3 (39), 2021. С. 63–68. URL : <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/2576/2459> (дата звернення: 17.05.2025).
2. Магдюк О., Школяр Н. Професійно-орієнтовані методи підготовки майбутніх політологів засобами іноземної мови. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (217), 2025. С. 276–280. URL : <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2116/2120> (дата звернення: 18.05.2025).
3. Сотер М. В. Провідні напрями інтенсифікації оволодіння іноземною мовою студентами інженерно-технічних спеціальностей. *Педагогічний альманах*. № 47, 2021. С. 140–145. URL : <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/184> (дата звернення: 17.05.2025).
4. Хникіна О. О., Семенюк А. А., Тригуб Г. В. Ефективні засоби оволодіння науковою комунікацією іноземною мовою. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка», № 4, 2024. С. 172–177. URL : <http://www.academystudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/666/615> (дата звернення: 17.05.2025).
5. Хроленко О., Русавська О. Проблема розвитку готовності майбутніх судноводіїв до професійної комунікації англійською мовою. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (November 15, 2024, Bologna, Italy). С. 297–300. URL : <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/2471> (дата звернення: 17.05.2025).
6. Čibíková I. et al. Specialised Communication and Terminology Literacy (in Foreign Language Education). VERBUM: PRAHA 2023. 130 p. URL : <https://surl.li/tstbbb> (дата звернення: 17.05.2025).

7. McConnell M. S. *Communicating Biology in English: A Skill-Building Textbook for ESL Learners – From Vocabulary to Presentation and Scientific Writing*. Publisher: Notion Press, 2024. URL : <https://surl.li/npagjs> (дата звернення: 17.05.2025).

References:

1. Zotova-Sadylo O. Yu. Sotsialno-pedahohichni aspekty pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv pravnychoi sfery do profesiinoho spilkuvannia inozemnoiu movoiu. (The Social and Pedagogical Aspects of Training Future Legal Professionals in Professional Communication in a Foreign Language). *Pedagogical Sciences: Theory and Practice*. No 3 (39), 2021. P. 63–68. Retrieved from: <https://journalsofznu.zp.ua/index.php/pedagogics/article/view/2576/2459> (access date: 17.05.2025).
2. Mahdyuk O., Shkolyar N. Profesiyno-oriyentovani metody pidhotovky maybutnikh politolohiv zasobamy inozemnoyi movy (Professionally-Oriented Methods of Future Political Scientists Training Using Foreign Language). *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky* (Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences), (217), 2025. S. 276–280. Retrieved from: <https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2116/2120> (access date: 18.05.2025).
3. Soter M. V. Providni napryamy intensyfikatsiyi ovolodinnia inozemnoyu movoyu studentamy inzhenerno-tekhnichnykh spetsial'nostey (The Leading Directions for Intensifying Foreign Language Acquisition Among Engineering and Technical Students). *Pedahohichnyy al'manakh* (Pedagogical Almanac). № 47, 2021. S. 140–145. Retrieved from: <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/184> (access date: 17.05.2025).
4. Khnykina O. O., Semenyuk A. A., Tryhub H. V. Efektyvni zasoby ovolodinnia naukovoju komunikatsiyeyu inozemnoyu movoyu (Effective Means of Mastering Scientific Communication in a Foreign Language). *Akademichni studiyi. Seriya «Pedahohika»* (Academic Studies. Series 'Pedagogy'), № 4, 2024. S. 172–177. Retrieved from: <http://www.academstudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/666/615> (access date: 17.05.2025).
5. Khrolenko O., Rusavs'ka O. Problema rozvytku hotovnosti maybutnikh sudnovodiyiv do profesiynoyi komunikatsiyi anhliys'koyu movoyu (The Issue of Developing Future Navigators' Readiness for Professional Communication in English). *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (November 15, 2024, Bologna, Italy). S. 297–300. Retrieved from: <https://archive.logos-science.com/index.php/conference-proceedings/article/view/2471> (access date: 17.05.2025).
6. Cibiková I. et al. Specialised Communication and Terminology Literacy (in Foreign Language Education). *VERBUM: PRAHA* 2023. 130 p. Retrieved from: <https://surl.li/tsthbb> (access date: 17.05.2025).
7. McConnell M. S. *Communicating Biology in English: A Skill-Building Textbook for ESL Learners – From Vocabulary to Presentation and Scientific Writing*. Publisher: Notion Press, 2024. Retrieved from : <https://surl.li/npagjs> (access date: 17.05.2025).